

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 8. uri jutraj.
 „Edinost“ stane:
 za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— zl.
 za polu leta „ 3.—; „ 4.50 „
 za četrt leta „ 1.50; „ 2.25 „
 Z „Novičarjem“ vred:
 za vse leto gl. 7.—
 „ pol leta „ 3.50
 „ četrt „ 1.75
 Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 4 nov. v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov. — „Novičar“ pa po 2 nov.

EDINOST

Oglas in oznanila se račune po 8 nov. vračajo v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
 Poslana, javne zahvale, čestitice itd. se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazze Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnništvo Piazze Caserma št. 2. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

V edinost je moč.

Svarilo.

Ker čujemo z raznih strani, da obletavajo naše volilce pripadniki obeh italijanskih strank, proseč jih, da podpišejo dotične njih volilne proglose, opozarjamo vse Tržaške Slovence, da ne storé nikakega obveznega koraka v tem obziru, **ako se niso popred sporazumeli s političnim društvom „Edinost“.**

Naš sedanjí preradni položaj zahteva, da se vsak pošten narodnjak podvrže brez-pogojno narodni disciplini, kakor to delajo naši someščani druge narodnosti, ne gledé na to, ali pripadajo tej ali onej stranki. Saj vedo dobro vsi tisti, ki potrebujejo **naših glasov**, da obstoji tu politično društvo „Edinost“, katero je poklicani zastopnik našega življa. Le s tem mora računati vsakdo, ki pošteno misli z nami. Ako kdo lovi posamičnike, a pri tem prezira naše politično društvo, je gotovo, da goji nam neprijazne in zavratne namene. **Pozor torej slovenski volilci!**

Razmere v Istri.

II.

Preidimo k drugemu članku. Tu pa smo zares v zadregi, kako bi odgovarjali. G. člankar je zabrenkal na zelo delikatne in kočljive strune.

O tem, kar govori g. člankar o požrtvovalnosti duhovnikov za politično društvo „Edinost“, nam je odgovor zelo lehak: vprvič smo že pripoznali nevenljive zasluge prečastite duhovščine za probujo narodne stvari v Istri in drugič izprevideli smo tudi mi že davno — kakor je to izprevidel pokojni Dolenc — „da je duhovščina najvažnejši faktor v ljudskem življenju“. Pripomniti bi le bilo — in prečastita duhovščina se izvestno ne boče čutila žaljeno, ako to naglašamo resnici na ljubo —, da so krute narodne borbe, vršivše se po Dolencovi smrti, to je v poslednjih par letih, v probujajoči se Istri zahtevale tako ogromne žrtve, da se o njih niti ne sanja veliki večini naroda slovenskega, koje žrtve so pokladali — „ne s petaki ali desetaki, temveč s stotaki“ — tudi tisti možje, koji se danes sodijo in obsojajo na toli brezobziren in — težko nam prihaja beseda iz peresa — brezvesten način kot zli duhovi narodu slovenskemu. A stvar je delikatna in ne sôdi v javnost; že zato ne, ker dotičniki tega sami ne žele — kajti, kar so storili, so storili le iz ljubezni do bednega našega naroda, ne pa zato, da bi se njihova imena proslavljala v javnosti — in drugič mora biti jasno vsakemu razsodnemu politiku, ako ima le količkaj pojma o taktiki v političkih in narodnih borbah, da take stvari ni obešati na veliki zvon. Gospôda nas razumejo, ako hočejo; in če nas nočejo razumeti, no, potem ne preostaja drugzega nego krščansko potrpežljivostjo prenašati tudi za naprej vsa sumničenja in bagatelizovanja.

Pokojni Dolenc! Gospôda se kaj radi bavijo z imeni in osebami. Mi ne! Po sebnost pa ne, ako bi morali reči kako trpko o pokojnikih, koji so si sicer stekli zasluge za narod svoj. To so delikatne strune in zato nam ni na kraj pameti, da bi reagirali na rek g. člankarja, kako je po-

kojni Dolenc „imponoval vladi in Depretisu“. O osebah nočemo govoriti, pač pa hočemo spregovoriti le par besedi o vseh ali nevespelihih politike tedanje dobe.

Te vsepehe ali nevespehe tedanje dobe ilustruje zadostno že okolnost sama, da je mej Slovenci zavladao obče nezadovoljstvo, tako, da so nasledniki bili primorani kreniti na drugo pot. O vseh ali nevespelihih tedanje dobe ne bode sodila bodočnost, kajti sodi o njih že sedanjost. Kaj nam je ostavila tedanja doba, kar bi smeli smatrati kot sad ali posledico okolnosti, da so tedanji voditelji „imponovali vladi in Depretisu“? Kje je spoštovanje do našega življa? Kje so slovenske šole, kje je jezikovna ravnopravnost v uradih? Kje so zavodi iz tedanje dobe v prosopeh gmotnega blagostanja naroda našega? Ali ne ščuvajo danes oficijozni listi ne le proti Laginju in Spinčiču, ampak tudi proti — Nabergoju? Kar so tedanji boritelji ustvarili narodu na korist — in ustvarili so marsikaj — dosegli so le kot nezavisni državljani in rodoljubje, oprtile na vzbujajočo se zavest naroda. Tu so njih zasluge in te zasluge so trajne. Glode na koristi, došle nam iz okolnosti, da so „imponovali vladi in Depretisu“, je pa bilancija tako uboga, da storimo dotičnikom največjo uslugo, ako molčimo o tem.

V tedanji dobi so se naša društva tu pa zares gibala nekoliko svobodneje, a to le tedaj, ko je to ugajalo namenom izvestnih krogov, da se vzdrži sistem, proti kateremu se nam je boriti še dandanes. Menili so, da imponujejo, a so — služili. A tudi tedanjim vodjem ni prizanašal zistem, kakor hitro so hoteli po pritisku javnega menenja le nekoliko odločneje pokazati moč slovenskega življa v Trstu, ako to ni ugajalo zistemu; n. pr. o priliki razvitja zastave „Del. podp. društva“, o priliki izleta istega društva v Gorico v letu 1885, o priliki prihoda Čehov v Trstu v letu 1887, ob katerih prilikah so imeli prvo besedo isti vodje, koje proslavlja g. člankar. Da hočemo mi „imponovati“ na tak način, nam je dana prilika v to vsak trenutek, posebno pa v denašnjih dneh; a našim vodjem valed došlega spoznanja ni do takega „imponovanja“.

G. člankar hoče seveda vso krivdo zvaliti na „radikalno politiko“. Fraza o „radikalni politiki“ je pa toliko obrabljena in — neslana, da res ni vredno razgrevati se radi nje, tem manje, ker so nam gospôda še vedno dolžni odgovor na opetovana naša vprašanja: katera naših zahtev je radikalna? Tudi na očitjanja, da smo sekundanti in trabanti radikalnemu dnevniku ljubljanskemu, nočemo odgovarjati, ker smo mu že vajeni.

G. člankar nam opisuje žalostne posledice sedanjega stanja. Oprostite, tu zopet niste bili točni! Kajti dostaviti bi bili morali, da je sedanje stanje le naravna posledica prejšnje taktike, odnosno nje jasnih nevespehov. To je ravno tista konfuzija mej pojmi o vzrokih in posledicah. Da so nekdanji že umrli vodje naši res imponovali tako, ka-

kor nam zatrjuje — odnosno, da je njihova taktika zares donášala takih vsepehov, kakoršne bi bili želeli mi in kakoršne so gotovo želeli tudi oni sami: danes gotovo niti ne bi bilo tako zvanih „radikalcev“.

Rekli smo, da gospod člankar navaja razne žalostne posledice. Kar se tiče proganjanja duhovnikov istrskih, odgovorili smo že v prvem članku. V tem pogledu nam vest ničesar ne očitá: mi imamo čiste roke!

Mej žalostne posledice prišteva gospod člankar tudi afero Spinčičevo, koje označuje — čast mu na tem — kot vnebovpijoč greh. Ali vprašamo Vas: wenite-li, da bi imela Istra danes dva slovanska zastopnika, ako ni nastopil Spinčič pot odločnosti? In menite-li, da bi ne bila zadela Spinčiča ista usoda, ako bi ga bili ščitili nekdanji umrli voditelji? Spinčič je res žrtva, ali postopanje bode izvestno blagoslavljal Vi sami, kakor hitro pride v veljavo objektivna sodba. In da imenujete sami zadevo Spinčičevo vnebovpijoč greh, povedali ste, da krivda ni na njegovi strani. Vzrok Spinčičevi zadevi je bil jedini in jedini ta, ker zistem — a ta zistem je dedščina in prejšnje dobe — ni hotel, da dobi Istra dva slovanska zastopnika v državnem zboru. Ker pa številke prebivalstva govore zato, da istrski Slovani imajo popolno pravico zahtevati dva poslance, je pač jasno, da so se istrski prvaki morali postaviti po robu zistemu.

Nadaljna posledica je baje nevarnost, da izgubimo g. Nabergoja. To je pa nekam čudno. Mi smo opetovano in slovesno naglašali, da izmej nas nikdo ne misli na to, da bi vrgel g. Nabergoja — kar smo sijajno dokazali povodom zadnjih državnoborskih volitev. Ali ga pa morda hoče vreči zistem? Če je pa tako, potem ste sami izrekli najstrožjo sodbo o tem zistemu! Kdo je torej kriv na sedanjih odnošajih?

Nevarnost je tudi, da pade Laginja pravice. Laginja je bil izvoljen proti volji onih krogov, kojim so baje imponovali naši predniki in bode izvoljen tudi v bodoče, ako bode te tudi v svojim velikim vplivom pripomogli v to, da postanejo mej nami nemogoče take „vnebovpijoče krivice“, kakoršna je zadeva Spinčičeva.

Gospôda, Vi poznate dobro razmere po Istri, Vi poznate srditost naših bojev in kot pametni možje morate pripoznati, da za take razmere je mogoča le taktika — odločnosti. Vsaka doba ima svoje potrebe.

Še nekoliko opazek si pridružjemo za prihodnji članek.

T r s t.

„Südsteierische Post“ piše: Vseh očij obrnjene so sedaj v Trst, kjer se pripravljajo za nove volitve v občinski svet, ki je zajedno tudi deželni zbor, in kjer so posamične stranke zapričele živo agitacijo. Mej tem je vlada razpustila tudi mestni svet, kar je vzbudilo veliko senzacijo in kar se ni prezrlo tudi v inozemstvu. Poznani irredentaš Barzilai (rojen Tržačan)

interpeloval je namreč v italijanski zbornici v tej zadevi, na kar mu je odgovoril minister čisto pravilno, da on nima pravice vtikati se v notranje zadeve avstrijskega cesarstva. Razpuščenje mestnega sveta pa res ni smatrati kot toliko izvanredno naredbo. Ta ukrep ni nov; in sicer je mestni svet že prekorajil postavno dobo svojega delovanja. Le to je novo, da so ga razpustili mej volitvami. A to je bilo zares potrebno, ako smemo verjeti poročilom časopisov.

Sedaj gospodujoča klika sestavila je volilne liste pristranski ter ni vsprejela v iste veliko število slovenskih in drugih lojalno mislečih volilcev italijanskih. Vložilo se je na stotine reklamacij, a mestni svet jih je odbil čisto na kratko, meneč, da je s tem rešil irredentistiško domovino. A slovenski volilci so se oddločili protestovati proti tej krivici pri najvišjih instancah. Vladi pa se je zdelo primernejše, razpustiti mestni svet, ker dobi potem namestništvo prvo besedo pri odločevanju o volilnih reklamacijah. Po tem je soditi, da vladi ni vse jedno, kako izpadejo volitve v občinski svet tržaški. Do sedaj so hladnodušno opazovali irredentaško strašilo in so s tem le pospeševali njega rast, ker se je malomarnost vlade smatrala kot slabost. Avstrijska politika na Primorskem bila je do sedaj zares nerazumljiva. Državi sovražnim življem dajala se je prednost, dočim so se zapostavljali državni zvesti življi. To politiko je možno le tako razumeti, da imamo Slovanom neprijazno birokracijo in ker smo imeli dosedaj večinoma Slovanom neprijazne vlade. Sovraštvo do Slovanov bilo je vsikdar večje, nego strah pred irredento; zato pa so vsikdar rajše puščali poslednjim moč v rokah, da se le ne popnejo Slovani. To je popolnoma politika nemško-liberalne stranke, katera je vedno v tihi zvezi z Italijani Primorske, kar je lahko razvidno iz intimnega razmerja mej nemško-liberalnim in Coroninijevem klubom. Ker pa je bila naša birokracija vsikdar zvesta izvrševalka volje nemško-liberalne stranke, zato se je italijanstvo Primorske protežiralo tako, da sedaj tam zahteva že dobri ton, sovražiti Avstrijo ter čutiti se podanikom kralja Humberta. Še le metanje petard moglo jih je spraviti v navskrižje z državnimi oblastmi, vse druge nesposobnosti dopuščale so oblasti molčeč. Mirno se je gledalo, kako so se tisoči slovenskih otrok potiskali v italijanske šole ter se tam vzgajali za irredentaše (kakor znano je bil Oberdank poitalijančen sin nemškega očeta in slovenske matere); prošnje slovenskih starišev za slovenske šole, nadržane avstrijskim patrijotizmom, ostale so brezvspešne da danes. Tako daleč jih je pritiralo sovraštvo do Slovanov in tako izgleda patrijotizem nemško-liberalne stranke; kajti le protežiranju te stranke mora se zahvaliti irredenta, da si je priborila gospodstvo na Primorskem. Toliko obrekovani antisemitje so veliko bolj patrijotje, in dr. Lueger je naglašal že mnogokrat, da so na Primorskem le Slovani državni zvesti življi, ki zasluži, da se ga brani in podpira, mej tem ko se v resnici godi ravno narobe. Ako bi bilo na Primorskem

toliko Nemcev, kolikor je Slovencev in Hrvatov, potem bi stvari stale vse drugače na Primorskem, kakor vidimo na Tirolskem, kjer se irredenta tišči ob tla železno pestjo. A na Primorskem bi morali delati isto tako s pripomočjo Slovanov, a ravno tega niso hoteli dosedaj — na škodo državi! Ali se obrne na bolje? Jeli spoznala vlada pogrške dosedanje politike svoje? Iz razpuščenja mestnega sveta bi bilo sklepati tako; a za sedaj moramo dvomiti še vedno, ker vemo, kako težko se odločijo do popolnega čina, kako težko se ločijo od starih tradicij, in te tradicije kažejo se nam ravno v potiskanju narodnega duha slovenskega in v germanizaciji.

— Za sedaj ne moremo verjeti, da bi gosp. Rinaldini razvil toliko eneržije, da sestavi avstrijsko-patrijotisk mestni svet; a če se to vendar zgodi, potem pripoznamo zgrevani, da smo mu storili krivico.

Naši slovenski sorojaki v Trstu, koje so prezirale avstrijske vlade, jih puščale brez pomoči ter jih predajale Italijanom, bodo vzlic temu vršili svojo patrijotisko dolžnost ter bodo glasovali pri prihodnjih volitvah za avstrijsko čutečo kandidat. (Pripomniti moramo, da Tržaški Slovani niso sklenili nič definitivnega glede na taktiko za bližnjo bodočnost. Op. uredn.)

Če tudi nimajo pričakovati hvaležnosti od vlade, vendar pomagajo s tem sami sebi, ker spoznajo svojo moč ter prisilijo nasprotnike do spoštovanja. Prej ali slej pa gotovo pride ura, ko ne bodo več imeli prve besede Židje, prostozi-darji in irredentaši.

Naše srednješolske razmere.

(Govoril posl. V. Spinčić v 195. sej državnega zbora dne 4. februarja 1892.)

Visoka zbornica! Oglasil sem se samo zato za besedo, da predlagam neko resolucijo. Vzlic temu naj izpregovorim nekoliko besed za utemeljenje.

Že pri razpravi o centralnem vodstvu naučne uprave sem omenil, da nimajo Slovenci in Hrvati v alpskih deželah in na Primorskem ni jedne gimnazije, ni jedne realke, v kateri bi se vseskoz poučevalo v slovenskem ali v hrvatskem jeziku (Čujte! Čujte! mej somišljeniki.), da so na Kranjskem samo tri gimnazije, na Štajerskem pa samo jedna, na katerih se deloma poučuje tudi v slovenskem jeziku, da pa na Koroškem in na Primorskem ni niti jedne srednje šole, na kateri bi se vsaj deloma poučevalo v slovenskem ali hrvatskem jeziku. (Čujte! Čujte! mej somišljeniki.)

To je tužno, žal, da je resnično, in gospodje, kateri tega ne vedo iz lastne izkušnje, se morejo osvedočiti, če pogledajo v državni proračun za bogočastno in naučno ministerstvo.

Da je to nečuvana nepravilnost, tega mi pač ni treba še posebe dokazovati. Hrvati in Slovenci so državljanji tiste državne polovice, katera je zastopana v tej zbornici. Tudi zanje veljajo tu vzprejeti in od cesarja potrjeni zakoni. V teh zakonih so določene pravice in dolžnosti tako za Hrvate in Slovence, kakor za druge državljanje. Hrvati in Slovenci izvršujejo vse svoje dolžnosti, torej bi morale zanje veljati tudi pravice. Pravica, da imejta naroda hrvatski in slovenski sredstva za izobraženje v lastnem jeziku, je določena v znanega državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867, drž. zak. št. 142, členu XIX, odstavku 3. Ta zakon ne določa nikake izjeme za Hrvate in Slovence, zato ga je — ponovljeno bodi rečeno — tudi dejanski izvršiti.

Dolžnost, uveljaviti to pravico za Hrvate in Slovence, zadene v zmislu § 12.

državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867, drž. zak. št. 145, naučno ministerstvo, v čigar področje spadajo šole in šolske reči.

Ako ima Solnograška s 168.000 prebivalci državno veliko gimnazijo in državno veliko realko, ako ima Predarlška s 105.000 prebivalci veliko realno gimnazijo, ako imajo štajerski Nemci, katerih je 847.000, štiri državne velike gimnazije in dve državni veliki realki, ako imajo koroški Nemci, katerih je 254.000, dve nemški veliki gimnaziji in nemško veliko realko, ako je na Kranjskem, kjer živi samo 28.000 Nemcev, mimo treh nemško-slovenskih srednjih šol, katera bi po moji sodbi morale biti popolnoma slovenske, še nemška nižja gimnazija, potem bi tudi Slovenci na spodnjem Koroškem in Štajerskem, katerih je dosti nad pol milijona, morali imeti svoje srednje šole. Primorskega niti primerjati nečem z drugimi deželami, konstatiram samo, da je za 15.000 Nemcev šest, reci šest nemških srednjih šol, da imajo Italijani, katerih je 294.000, tri srednje šole, ušteveni seveda Tržaški občinski srednji šoli, Slovenci in Hrvati pa, katerih je 348.000, nimajo ni jedne (Čujte! na desni), niti višje, niti nižje gimnazije, niti realke.

Ugovarjalo se je in ugovarja se še danes snovanju hrvatskih in slovenskih srednjih šol, da nimajo Hrvati in Slovenci nikake kulture ali vsaj ne zadostne. O tem bi se dalo mnogo govoriti, zlasti če se pogleda v minolost. O tem pa mi danes ni govoriti, vprašam samo: Ali naj Hrvati in Slovenci, ako res nimajo lastne kulture, kakor trdijo nasprotniki slovenskega in hrvatskega pouka, zato tudi nimajo kulturnih zavodov? (Jako dobro! — Posl. dr. Laginja: Ravno narobe bi moralo biti.)

V zadnjih desetletjih se je tudi večkrat ugovarjalo, da Hrvati in Slovenci nimajo potrebnih učnih knjig v svojem jeziku. Tega dandanes ni moči več trditi, ker je splošno znano, da obstoje hrvatske gimnazije in realke v Hrvatski, Slavoniji, Dalmaciji, da celo že v Bosni in da so bile zadnji čas izdane ali vsaj pripravljene v slovenskem jeziku potrebne učne knjige, za vse predmete.

Pri proračunski debati reklo se je z vladne strani tudi letos, da bi n. pr. razdelitev Goriške gimnazije v tri oddelke, v nemške, italijanske in slovenske paralelke, bila sila težavna. Kdor pozna narodnostne razmere v deželi, mi pritrdi, da bi bile nemške paralelke ondu popolnoma nepotrebne. V vsi deželi Goriški in Gradišćanski, ne samo v mestu, ni več kakor k večjemu 2000 Nemcev; na gimnaziji je navadno nad 400 učencev in od teh jih je 50 do 60, kateri so upisani kot Nemci, dočim so vsi drugi Slovenci ali Italijani, in sicer od vsake narodnosti polovica. Teh 50 ali 60 Nemcev, mej katerimi je tudi nekaj takih iz drugih provincij, moglo bi lahko obiskovati drugo gimnazijo, tako v Trstu; v Primorskem bi namreč mogla biti za 15.000 Nemcev k večjemu jedna gimnazija.

Ako se ozrem v preteklost, se spominim, da se je pred nekaterimi leti nameravalo tedanjo nemško gimnazijo v Pazinu preosnovati v hrvatsko. Deželna oblastva so bila že dobila dotične naredbe, ali prav ta oblastva so vso stvar preprečila. Delovalo se je z vsakovrstnimi sredstvi, da je bila gimnazija nekoliko bolje obiskovana; nekaj let pozneje pa se je popolnoma odpravila in osnovala druga, popolnoma nemška v Pulju, kjer hrvaščina niti učni predmet ni, kakor je bila prej v Pazinu. (Čujte!) To je sad, kateri nam je v zadnjem desetletji dozorel.

Pravi se pa tudi, da slovenskih in hrvatskih šol ni moči ustanoviti, ker nedostaje učiteljev. V teh 25 letih, kar je zakonito zajamčena narodna ravnopravnost, bi se bilo že lahko vzgojilo zadostno učiteljev. Ako se pa to doslej ni godilo, naj se vendar že začne, sicer jih ne bo nikdar dobiti. Sicer pa imamo že sedaj dovolj

srednješolskih profesorjev, da bi se lahko osnovala hrvatske in slovenske srednje šole. (Konec prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Izjemoma nam je danes beležiti pametno nemško besedo o naši notranji politiki: Glasilo „nemške stranke prava“ piše namreč: Po letu 1866 bila bi v Avstriji jedino prava taka politika, katera bi težila po tem, da se izpolnijo zahteve Slovencev; duvalizem pa je bil taka pogrška, katera se da težko več popraviti. Zelo najivno je misliti, da bi si Nemci kedaj zagotovili večino v Avstriji in osobito na Češkem in da bi Slovani dopustili, da žnjimi gospoduje kako inferijorno pleme. Perspektiva, da bi Dunaj mogel zadobiti česki značaj, je veliko bolj nedolžna, nego-li bodočnost, o kateri sanjajo Nemci tu in po ostali monarhiji. V nadi da Avstrija mora propasti, da nje dedne dežele morajo pripasti nemški državi, mislijo, da morajo germanizovati Česko. Naj se nikdo ne da zavesti po frazah Caprivija (nemškega državnega kancelarja), da se položaj Avstrije kot velevlasti mora ohraniti. Bodočnosti Avstrije ne morejo zagotoviti nikaki nemški hegemoni, ampak jedino prava iskrena sloga mej Čehi in Nemci. In da se doseže ta sloga, ne sme biti Nemcem nobena žrtva prevelika. Nemci morajo z vsemi silami tirati tako politiko, kateri je cilj, da se osnuje česka država v zvezi z ostalimi deželami avstrijskimi.

Delegacije se snidejo dne 25. maja in bodo trajalo njih zasedanje do 24. junija.

Pri konferenciji, vršivši se dne 22. t. m. v Pragi mej posamičnimi državno-pravnimi strankami, se ni doseglo spora zumljenje in utegne nastati še večji razpor mej Mladočehi in veleposestniki.

V državnem zboru Ogerskem je izjavil ministerski predsednik Wekerle, da predloži te dni svoje cerkvenopolitiške predloge. Minister je naglašal kako se je pospel Ogrska v vseh strokah in je poudarjal državno-pravno samostojnost Ogrske.

O nelojalnosti Madžarov priča nastopno. V državnem zboru Ogrskem je interpeloval posl. Thaly, zakaj se po ogrskih prodajalnicah za avstrijsko državno jeterijo razobešejo nezakoniti oglasi, koji imajo na čelu dvoglavega orla z madžarskim grbom. Avstrijske oblasti da nimajo pravice posluževati se ogrskega grba. — Zajedno je interpeloval posl. Ugron, kako je mogel iti ogerski minister deželne brambe — ki je tudi avstrijsk general — k ogledovanju vojakov v Beč. Vrli Madžari menijo, da se gosp. minister mora odločiti za jedno ali drugo: ali če biti ogerski minister ali pa avstrijski general. Avstrija je tem ljudem inozemstvo.

Italijanski poslanci deželnega zbora Tirolskega se ne udeležujejo posvetovanj. Sedaj pa so dobili poziv priti v zbornico v teku 8 dni.

Vnanje države.

V ponedeljek je vsprejel naš cesar srbskega polkovnika Zdravkovića kot odposlanika kralja srbskega.

Na Dunaj je došel ruski minister vnanjih zadev. Veliko senzacija je vzbudila okolnost, da ga je naš cesar sam obiskal na njega stanu. Mej državni vnanjih držav je dosedaj zadela taka čast le kneza Bismarka. Temu obisku se pripisuje velikanska politička važnost, ker se ga smatra predhodnikom sestanku vladarjev Avstrije, Rusije in Nemčije.

Italijanski kralj je podaril pol milijona za osnovo dobrodelnega zavoda za otroke tacih delavcev, ki so se ponesrečili pri delu.

V državnem zboru Nemškem izjavil je poznani antisemit Ahlwardt, da je v stanu dokazati, da sta bankirja Bleichröder in Hausemann s pripomočjo ministra Miquela oškodovala nemški narod za več sto milijonov. Predlog Ahlwardtov, da se izvoli komisija 42 članov in proučenje spisov, po njem predloženih, se je sprejel.

Gladstone je zmagal se svojo predlogo o samoupravi Irske. To predlogo je vsprejela poslanska zbornica angleška v drugem branji z večino nad 40 glasov. Dasi bode Gladstonu premagati še ogromno težav, vendar je nada, da ob večeru trudopolnega življenja svojega doseže oni cilj, po katerem hrepeni pravico-ljubno srce njegovo od nekdanj: da ponosna Angleška popravi nebrojno krivic, zagrešenih na škodo uboge Irske. Da „liberalni“ listi dunajski še vedno mečejo polena pod nege poštemu starčku Gladstonu, to je pač več kot umevno pri teh ljudeh. Seveda: Gladstone je liberalac v svojih dejanjih, naši Židje pa le v besedah.

Različne vesti.

Cesarična vdova Štefanija došla je dne 23. t. m. v Pulj in bila slovesno sprejeta.

Volilni shodi. V nedeljo se bodo vršili volilni shodi pri Sv. Mariji Magdaleni spodnji, v Sv. Križu in na Proseku. Volilni shod v Sv. Križu bode ob 10. uri popoldne v gostilni gosp. Jožefa Bogatca; na Proseku ob 4. uri popoldne v gostilni gosp. Lukše; pri Sv. Mariji Magdaleni spodnji ob 4. uri popoldne v hiši posestnika Janeza Vovka št. 97. Tu bode poročal tudi gosp. bivši poslanec dr. Andrej Sancin o svojem delovanju v deželnem, oziroma mestnem zboru.

Shod volilcev v Skednju. Eppur si muove! Tako zadovoljni in veseli se pač še nikdar nismo vračali iz prijaznega sela Škedenjskega kakor v nedeljo zvečer; kajti nesli smo seboj tolažilno zavezo, da v I. okraju, kojega smo smatrali nekdanj malo ne izgubljenega, še vedno živo klije slovenska narodna zavest. Malodušneži mej nami dobili so v Skednju lep vzgled, kaj premore zavedno, vztrajno in požrtvovalno rodoljubje posamičnih vnetih in za narodno stvar zavzetih rodoljubov.

Na povabilo političnega društva „Edinost“ zbralo se je v gostilni g. Sancina toliko volilcev, da je bila sobana natičena do zadnjega kotička. Kratko, a jedrnato, žarkim rodoljubjem nadahneto poročilo bivšega poslanca dra. Sancina razvnelo je volilce do pravega navdušenja; poslušalci so burno odobravalij njega izvajanja in čuli so se glasni vsiklici z vseh strani: dr. Sancin ostane tudi v bodoče naš zastopnik. Kolikor nam bode prostor dopuščal, načrtati hočemo v prihodnji številki poročilo vrednega poslanca I. okraja.

Zborovanju je predsedoval v imenu političnega društva „Edinost“ gosp. dr. G. Gregorin, kateri je z lepimi in vznemljenimi besedami otvoril in zaključil zborovanje. Tudi njega je občinstvo odlikovalo burnim pritrdjenjem.

Po zborovanju zbralo se je na stotine naroda na dvorišču imenovane gostilne. Tu se ti je prikazal prizor, ki je moral imponovati vsakomur: ob dolgi mizi sedeli so pevci društev „Velesila“ in „Slava“ — gotovo blizo 90 pevcev. S slastjo smo tu poslušali divno petje in toli precizno, da smemo trditi, da sti dve društvi zaseli odlično mesto mej pevskimi društvi tržaškimi. Vsaka pesem je pričala o izborni kakovosti glasov in tudi o neumorni trudoljubivosti g. pevovodje Pižona. Vrlim pevcem naj zadošča to, ako jim zatrdimo, da nastopijo lahko brez strahu pred katerim si bodi občinstvom. Kakor je proizvelo društvo „Velesila“ Vilharjevo „Slavnostno kantato“ bilo je nam vsem pravi umetniški užitek. Slava pevcem in slava

njih pevodnju! Čuli smo tudi iz ust okoličanskih govornikov — gg. Miklavca in Sancina-Oraša — krepke, navduševalne in o čvrsti narodni zavesti pričujoče besede. Vsa slavnost vršila se je v uzornem redu, tako, da so celo zastopniki oblasti izražali laskavimi besedami svoje priznanje. Dá, gospóda: pri nas sta doma red in zakonitost! Škedenjem pa smo hvaležni iz vsega srca, da so doprinesli na toli sijajen način dokaz, da smo lojalni, pravice svoj zavedajoč se, zakone spoštojuč in — kulturen živelj! Tu sem bi si bili želeli vse tiste, ki nas sumničijo tako radi, ker nas ne poznajo. Ako sam peklenáček ne zaseje ljuliko v poslednjem trenutku, ne more biti drugače, nego da zmagamo sijajno v tem okraju.

Pridodati bi še bilo, da je društvo „Slava“ pred veselico kaj ganljivo pelo na grobu jednega umrlih članov.

Poreško-puljska škofija. Pod tem naslovom pišejo „Slovenca“ iz Pulja: Danes smo dobili v roke „Status personalis et localis unitarum Dioeceseon Parentinae et Polensis ineunte anno 1893“. Kakor vsako leto, tako je tudi letos precej pozno izšel; želeli bi, da bi ga vsaj meseca januarja dobili, ker ni velik, torej ne povzroča mnogo truda, in ker tako pozno skoraj nima nobene veljave več. Iz njega povzamemo naslednje, za bralce nekoliko znamenitejše podatke. Škofija poreško-puljska šteje na koncu leta 1892 101.853 katoličanov, 7 dekanatov, 11 kanonikatov, in to 6 v Poreču in 5 Pulji, 16 kanonikatov-kuratov, 50 župnij, 11 kapelanij, 30 kooperatur in 5 družih beneficijev. Med temi niso nameščeni: 2 kanonikata, 9 kanonikatov-kuratov, 22 župnij, 3 kapelanije, 9 kooperatur in 5 beneficijev. Zakaj niso nameščene župnije, se nam prav čudno vidi, ko ima vendar naša škofija dosti duhovnov; sedaj pa imamo samo župne upravitelje, ki pa imajo vsi župnijske izpite in so torej vsposobljeni za župnike. Žalostno je to res za nas in naše razmere, in kdo je tega kriv? Brez dvojbe največ naše nesrečne politične razmere. Vseh duhovnov je bilo na koncu leta 1892. 122 in to 80 v dušnem pastirstvu, 11 v družih službah, 5 vpokojenih, 11 iz družih škofij, 7 redovnikov in 8 naših v družih škofijah.

Liga + 71.

Jako hvaležni smo „Slovenca“, da je vendar enkrat povedal — resnico. Spoznanje vendar prodira počasi. O tej izjavi izpregovorimo tudi mi še svojo.

Drug važen glas v „Slovenca“. Slovenec objavlja temeljito sestavljeno spomenico, koje so namestniku izročili tržaški duhovniki slovenske narodnosti o tržaških razmerah. To spomenico priobčimo seveda tudi mi doslovno.

Duhovniške spremembe v tržaški škofiji. G. Liberat Sloković, župni upravitelj v Salvore, je imenovan za subsidiarja v Žminju; na njegovo mesto pride g. Anton Židarič od sv. Marije na Krasu. G. Čedomil Korbar, duh. pom. v Žminju, je imenovan za kapelana v Pičnu; g. Ivan Marchio pride za kapelana v Buje, iz Buj gre za kapelana v Umago g. Gini.

Associazione progressista imela je v nedeljo svoj občni zbor v gledališču „Filodramatico“. Predsedoval je dr. Mojzes Luzzatto. Vsprejeli so resolucijo, protestujočo proti postopanju vlade v volilnih zadevah. Resolucijo sta utemeljevala dr. d'Angeli in dr. Venezian. „L'Indipendente“ se silno veseli, da je poslednji zopet vstopil v javno življenje.

O razmerah na Primorskem je prijavil dunajski „Deutsches Volksblatt“ tako oster dopis, da si ga ne upamo penatisniti, boječi se zaplene. Dopisnik pravi, da izvzemaš Ogerske v nijedni deželi naše države ne vladajo taki nenormalni odnošaji kakor na Primorskem. Židovski liberalci gledajo vsakega po strani, ki ne govori italijanski, izživljajo ga in zasramujejo na razne načine. Daleč smo prišli, ako poznani irredentaši, došli tu sem iz dežele polente in pelagre, napadajo in izživljajo naše

patrijote, ne da bi se jim za to kaj zgodilo. Sicer se pa bode govorilo o tem v prihodnjem zasedanju državnega zbora. — Govoreč o razpuščenju mestnega sveta tržaškega, pravi dopisnik, da so hoteli g. Rinaldini dati priliko opravičiti se radi napadov v državnem zboru, to je, postaviti konservativno večino. A dopisnik meni, da g. Rinaldini ne doseže svojega cilja.

Iz IV. volilnega okraja se nam piše: V našem okraju izbrala si je stranka „Progressa“ svojega kandidata. Mož pa ni nikak „puro sangue“, temveč nek naš rojak — recimo tudi bogataš —, kateri pa nima najmanjšega pojma o politiki ali društvenem življenju. Mi obžalujemo tega gospoda, da se je dal ujeti v mreže, dasi bi moral poznati menenje domačega ljudstva in dotičnih veljakov ter se po njem ravnati. Da ne bodo imeli „Progressovci“ nobene vspaha z svojim kandidatom, smo gotovi, in valed tega bi bilo jako dobro, da bi g. Bandel umaknil svojo kandidaturo, dokler je še čas!

Otročarije? Slavni tržaški „gassenbubje“ — tako jim menda pravijo — imeli so te dni vse roke polne posla. Slavljenje srebrne poroke kraljeve dvojice doli v večnem Rimu ni jim dalo miru. V soboto zjutraj že videl si jih sprehajati se po mestu v črni opravi, odičene z marijeticami. To so bili večinoma dijaki na poti v šolo. Popoldne je pa vidno naraščalo njih število: kar v gručah so se sprehajali po „Corsu“ in drugih ulicah. Idoč mimo laškoga konzulata, odkrivali so se spoštljivo.

V gostilni „Alle Gatto“ na Akvedotu predstavljal se je neki „Prestigiatore“, ki je delil med občinstvo bele liste, na koje je ljudstvo napisalo, kar mu je bilo drago. Te napise je potem prečital „umetnik“. Na nekaterih listkih je bilo čitati „Umberto e Margherita“ in „Viva il Re!“ Občinstvo, to začuvši, jelo je ploskati, na kar je zastopnik cesarske oblasti zaustavil nadaljno predstavo. Nekega Sfetetza (Sveteca?) so pa redarji odpeljali v Via Tigor.

V neki privatni hiši so redarji zalotili zelo sumljiv shod.

V nedeljo zjutraj sta dospela v Trst dva izmed tistih junakov, ki so presedeli v preiskovalnem zaporu celih 6 mesecev, obtoženi radi metanja petard. Na južnem kolodvoru ju je pričakovalo mnogobrojno prijateljev. Ti prijatelji so ju vsprejeli demonstrativno.

Glavna demonstracija pa se je vršila v nedeljo zvečer v gledališču „Politeama Rosetti“. Predstavljala se je opera „Rantzau“. Dasi ta opera čisto nič ne ugaja našemu občinstvu, je bila ta večer udeležba vendar zelo velika. Večina udeležencev nosila je „marjetice“. Že pri predigri nastalo je viharno ploskanje, ki je trajalo tako dolgo, dokler se ni zahvalil korporativno ves orkester. Ploskanje pa ni veljalo orkestru, ampak je bilo zgolj demonstracija. To ploskanje se je ponavljalo mej vsi predstavo, dasi se pri prejšnjih predstavah nikdo ni ganil, da bi izrazil svoje zadovoljstvo. Mej drugim aktom je bil tak ropot, da godbe niti slišati ni bilo. Občinstvo je zahtevalo italijansko himno „Marcia reale“, z galerije se je pa vsula ploha marijetic. Vse to se je vršilo toli viharno, da se je moral predstava zaustaviti na ukaz javne oblasti. Redarji so odvedli u zapor mladeniče: Alojzija Versa, Ivana Danecherja, Garibaldija, Appolonia, Amikarja Rascoviča in Huga Flumianija. (Ti junaki so bili obsojeni od policije na 30—50 gl. globe, dva pa sta se izročila sodišču).

K temu bi bilo še pridodati, da redarji še vedno stražijo spomenik pred kolodvorom. Nekega dijaka so tudi zaprli na javni ulici, ker se je protivil sneti marjetice.

To bi bili torej najnovejši pojavi naših „gassenbubov“, a nam se zdijo te „otročarije“ zelo nevarne.

Za družbo sv. Cirila in Metoda so darovali v proslavo zmage opozicijske stranke v Zagrebu: N. N. 20 stotink, Godina 20, Krže 20, Bubnič 20, Č. 2, Josip Kolb 20, I. N. 20 in „Obzoraš“ starega kova 20 stotink.

Izkaz v poslednji številki je popraviti tako, da sta Mikeluci in Ujčić darovala po 20 kr. (in ne 30 kr.), a g. Pipan 20 (in ne 10 kr.)

Za družbo sv. Cirila in Metoda. V namen, da postane pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah pokroviteljica „Družbe sv. Cirila in Metoda“, nabrali so „Adrijaši“ v nedeljo dne 23. t. m. v krčmi obrtniškega društva v Barkovljah, slaveči dva Jurija, 58 kr. in 4 stotinke.

Pevci „Slov. pevskega društva“ so naprošeni redno udeleževati se pevskih vaj, kajti bliža se doba velikega koncerta. Prva pevska vaja bode v potek ob 8½ uri zvečer.

Občni zbor „Del. podp. društva“ se je moral odložiti na nedeljo dne 7. maja, ker se ni udeležilo zadostno število, kakor zahtevajo pravila. Zborovanje se boče vršilo v društvenih prostorih ob 10. uri predpoludne. Člani se pozivljajo, da se mnogobrojno udeležijo drugega zborovanja.

Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah bode imelo svojo veselico v nedeljo dne 14. maja tek. l. Program priobčimo o svojem času.

Pevsko društvo „Slava“ pri S. Mariji Magdaleni spodnji bode imelo v nedeljo 30. aprila ob 2. uri popoldne svoj prvi letni občni zbor z nastopnim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Razni predlogi in želje. 5. Volitev novega odbora. — K obilni udeležbi uljudno vabi ODBOR.

Društvo „Concordia“, ali „Cikorija“ še vedno obstoji, čeravno je minolo že več let, da se ni sklical občni zbor, in društvo sploh ni delovalo javno. Menimo, da je društvo izgubilo pravico do obstanka.

Vabilo! Učiteljsko društvo za sežanski okraj bode zborovalo v Sežani dne 4. maja t. l. ob 10. uri z nastopnim vzporedom: 1. O trtoreji. 2. Učitelj — vzgojitelj. 3. Poročilo tajnikovo. 4. Poročilo blagajnikovo. 5. Volitev treh pregledovalcev računov. 6. Volitev delegatov za prih. zbor „zavezo“. 7. Volitev društ. vodstva. 8. Nasveti. Odbor.

Zdravniško društvo tržaško priredi danes ob 7½ uri zvečer v veliki borzni dvorani zanimivo predavanje o higejeni tal.

Ljudski oziroma delavski shod vršil se je v nedeljo predpoludne v gostilni „Al Giardinetto“. Shodu je predsedoval gospod Krejčič. O stanju delavcev, o osemurnem delu, o praznovanju 1. majnika itd. je govoril g. Zadnik mirno in dostojno. Predlogi njegovi so se vsprejeli. G. Zadnik je pojašneval tudi bedno stanje po Italiji, kjer ljudstvo trpi veliko pomanjkanje. Ne de bi se hoteli spuščati na tem mestu v razmotrivanje posamičnih vprašanj, vendar nam je naglašati, da nam postopanje slovenskih delavcev ugaja, ker je zares trezno. Mi pozdravljamo z veseljem vsak pameten korak delavcev za organizacijo ter v obrambo lastnih stanovskih koristi. Pri tem pa je potrebno, da tudi delavci poštevajo obstoječe odnošaje ter da ne iščejo sovražnikov tam, kjer jih ni in da ne pričakujejo pomoči od sredstev, kateri utegnejo donesti le pegubo. Prva in glavna stvar pa je, da delavci v borbi za svoja prava iščejo soglasja z drugimi stanovi. Na svetu smo vsi potrebni — na to stališče naj se postavijo naši delavci. Obžalovati pa je, da ni prišel k shodu nijeden delavec italijanske narodnosti. S tem so pokazali, da je pri njih srd do slovenske narodnosti veliko močnejši, nego skrb za lastne koristi.

G. Rudolf Dolenc, učitelj v Poddragi, je na svojo lastno prošnjo premeščen na Planino pri Vipavi.

Iz Vipavske doline se nam piše: Po Vipavskem razsaja zelo ta sitna hripa. Suša je taka, da bode ljudem kmalu jelo primanjkovati vode. V Vipavi „pod skalo“ našli so, kakor trdč, živo srebro. Morda je to v kaki zvezi z Idrijo.

Po Vipavskem so se sedaj napravile dvojezične občinske deske, t. j. menda tudi zob časa; le v Poddragi je še samo slovenska. Po mojem menenju ta popolnoma zadostuje, kajti ko bi videli, gospod urednik, to spakedrano nemščino, ščipalo bi vas po želodcu. Vzemimo samo eno tako tablo, a menda se je pa ta naprava za šalo:

Na N . . .	Na c, h, N . . .
politični okr.	politisc. Bezirk

a je še mnogo takih, ki so tako nepotrebne, kakor Pilatuž v veri.

Naši prijatelji Nemci bi se, to zapazivši, gotovo čemerno držali, videč, da se njihovi „elegantni“ jezik tako mrcvari; pa oko za oko: ker se oni šalijo z nami, zakaj bi se i mi malo ne ponorčevali z njimi!

1. maj. Piše se nam: Sliši se, da nekateri avstrijski delavci namerujejo ravno tako kakor v minolem letu tudi letos na demonstrativen način praznovati 1. dan maja.

Kakor se nam poroča iz avtentičnega vira, se drži vlada načela, da v obrtnijah, ki so državni upravi podvržene, 1. maj, ki je letos v pondeljek, ne bode prost, in da se je pustilo privatnemu obrtu na izvoljo, se temu postopanju pridružiti.

Oblastim so se dali dotični napotki, da zabranijo eventualne demonstracije ali motenje javnega miru in reda.

Zdrava pamet delavcev na Primorskem, ki se je tako sijajno izkazala v minulih letih, opravičuje sklep, da se isti povodom 1. maja ne bodo dali zapeljati do nikakih prestopkov.

Kolera se je zopet pojavila v Galiciji.

Štrajki. Na Dunaju štrajka 500 tesarskih pomočnikov, v Gradcu pa 1200 zidarjev. Poslednji so hoteli neštrajkujoče odgnati od dela ter pomotati z odrov. Redarji in orožniki so posegli vmes ter preprečili večje izgrede.

Cigani mej seboj. Pri sv. Ivanu se je utaborila vočja truma ciganov. V nedeljo je jeden izmed teh ustrelil iz samokresa na svojega sodruga ter ga težko poškodoval.

Književnost.

Pozor! Tisti p. n. tržaški letniki „Matice Slovenske“, ki so plačali letnino, pa niso dobili knjig, naj se oglašé pri poverjenikih za Trst in okolice.

„Slovanski Svet“, štev. 8, ima naslednje vsebino: 1. Zakaj je krojitev Češke opasna? — 2. Liturgija rimske cerkve. (Konec). — 3. Pesem. — 4. Iz poezij Lermontova (v izvirniku, s kirilico in v slovenskem prevodu). — 5. Divni sancii . . . (Pesem). — 6. Ljubav. (Proza). — 7. U tudjini. (Pesem). — 8. Na počitnicah. (Povest). — 9. Laudes Croatiae. (Pesem). — 10. Ižec u crem. (Konec). — 11. O Miroslavu Vilharju. — 12. Dopisi. (Iz Istre, s Koroškega, Od nekod). — 13. Ruske drobtinice. — 14. Ogled po slovanskem svetu. — 15. Zmes. — 16. Književnost. — 17. Književni oglasi na zavitku.

Narodno-gospodarske zadeve.

O valenju. Kokoši in vsa domača kurcina, kedar leži na jajcih, si rada poišče primeren temen prostor. Ako se jej noče napraviti posebnega gnezda, dobro jej je odkazati kak temen kot. Če kokošim podložiš v posebnem gnezdu, vzemi v ta namen kišto ter odzemi jej dno, da leži gnezdo na golih tleh. Na sredi izkopljí široko plitvo luknjo ter napolni jo s peskom in pepelom pustivši pri vsem tem

nekoliko ogobljeno; na to postavi nekoliko šibic in vrhu njih gnezdo, napravljeno od slame ali sena, koje v luknjo nekoliko potlači. Na tak način se piščeta obvaruje raznih mrčesov, ki se pri njih radi ugnezdijo ter so jim škodljivi. Za valenje izbéri samo jajca od kokoši, ki so dve do pet let stare; jajca pa, koje si v to izbral, moreš postaviti, kedar jih vzameš iz gnezda, na suh in hladen kraj. Najbolje se hranijo jajca v miznici ali predalu, napolnjenem s plevami; ne smeš jih pa postavljati notri na jedno ali drugo navpično stran, temveč v njih naravni legi ter tako, da se eno drugega ne dotikajo. Priporočljivo je, da kokoši podložiš kolikor možno z jajci, ki so v istem času bila znesena. Dokler je še mrzlo, podložiti je vsaki kokoši po 11 jajc, pozneje 13, večjim kokošim celo 15—17 jajc. Večje število jajc podlagati ni umestno radi tega, ker se jajca sicer izvalé, a piščeta niso potem zadostno pokrita. Predno jajca podložiš, je priporočljivo ista dobro oprati in očistiti. S tem odpraviš vso nesnago iz njih ter odpreš one luknjice ali pore, skozi katera dobivajo piščeta zraka za dihanje; enska oprana jajca je tudi lažje pogledovati, ker so bolj prozorna. Pičo, najbolje nekoliko ječmena in kruha, postavi valečim kokošim blizu gnezda. Ako se koklja noče odstraniti od gnezda, pronesi jo sam iz njega k piči ter postavi potem zopet vanje. Od tretjega do enajstega dne je priporočljivo jajce dobro preiskati. Bleda jajca se tedaj odzamejo in druga, ki ne kažejo biti godna, nadomestijo se z novimi. Da opomoreš, da se piščeta iz lupine lažje spravijo, vlij 17. dan valjenja okolu roba gnezda nekoliko gorke vode tako, da odteče ista v pesek in pepel, nahajajoč se pod gnezdom; vlažnost namreč brani, da se beljakovina, ki se še nabaja v jajcu, ne strdi ter ne otežkoči piščetu prostega gibanja v jajcu ter prebitja lupine. Čas valjenja je različen. Pri gorkem vremenu se piščeta zvalé po 20 dneh, v mrzlem času pa celo v 24 dneh.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via St. Giovanni in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in š. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grebnih spomenikov. Cl.

Gostilna „Pri lepem ogledu“ („Gregorju“) pri sv. Alojziju (Chladino, po ulici Farneto naprej) toči izvrstno domače črno in belo vino ter pivo prve kakovosti, kakor tudi ima točno kuhinjo. Črno vino se toči po 32 in belo po 36 kr. liter. Priporočaje se sl. občinstvu za obilen obisk, beleži udani **Gregor Čehovin,** 26-8 gostilničar.

Prodajalnica i zaloga jestvin „Rojanskega posojilnega in konsumnega društva“, vpisane zadruge z omejenim porošivom v ulici Belvedere št. 3., bogato založena z jedilnim blagom razne vrste in po nizkih cenah se priporoča kupovalcem v Trstu in iz dežele. 69-104

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici „Caserma“, glavni shajališči tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča **Anton Šorli,** kavarnar. Cl.

Gostilna „Štoka“, staroznana pod imenom „Belladonna“, poleg kavarne „Fabris“, priporoča se Slovencev v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako meščanom, kakor na deželo. Cl.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in raznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

E. Šverljuga, brivec v **Stadion št. 1,** priporoča se slav. občinstvu za **blagohotno obiskovanje.** Cl.

Antonijeta Drenik, Via Piccolomini št. 2, se priporoča tržaški slovenski gospódi za vsakovrstna dela, spadajoča v stroko šivilje, po najnovjši pariški in dunajski modi. Zagotavlja točno postrežbo v popolno zadovoljnost in po nizkih cenah. 44-52

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjskem (Via Campanile v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno opresno mleko po 12 kr. liter neposredno iz St. Petra, sveža (frišna) smetana.

La Filiale della Banca Union TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e Cambio - Valute.

a) Accetta versamenti in Conto corrente, abbonando	
PER BANCONOTE:	PER NAPOLEONI:
3 % c. preav di 5 g ni	2 % c. preav di 20 g n
3 1/2 % " " " 12 " "	2 1/2 % " " " 40 " "
3 1/2 % " " " 4 mesi fisso "	2 1/2 % " " " 3 mesi "
3 1/2 % " " " 8 " " "	3 % " " " 6 " " "

Sulle lettere di versamento attualmente in circolazione con dodici giorni di preavviso il nuovo tasso d'interesse entra in vigore col 7 Maggio a. c.

In banco giro abbonando il 2 3/4 % interesse annuo sino a qualunque somma; prelevazioni sino a flor. 20.000 — a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti sino alle 5 pom. la valuta del medesimo giorno.

Assume nei propri correntisti l'incasso dei conti di piazza, di cambiali per Trieste, Vienna, Budapest ed altri principali città; rilascia loro assegni per queste piazze, ed accorda oro la facoltà di domiciliare effetti presso la sua cassa franco d'ogni spesa per essi.

Procura nei propri clienti informazioni sull'Intero e sull'Estero verso il solo rimborso delle spese postali.

b) S'incarica dall'acquisto e della vendita di effetti pubblici, valute e divise nonché del incasso d'assegni, cambiali e coupons, verso modica provvigione.

c) Sconta cambiali diretti e domiciliati a condizioni correnti.

d) Rilascia assegni ed apre crediti su tutte le piazze dell'Intero e dell'Estero a modiche condizioni.

e) Sovvenziono effetti e valute.

f) Accorda ai propri committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso dei coupons alla scadenza.

g) Vende le obbligazioni comunali 4 1/2 % della Prima Cassa patriottica di risparmio di Budapest, le lettere di pegno 4 1/2 %, e le obbligazioni comunali 4 1/2 %, con premio del 10 % della Banca commerciale ungherese di Budapest, le obbligazioni comunali 4 1/2 %, e le obbligazioni 4 % con 10 % di premio della Banca ipotecaria ungherese di Budapest, le lettere di pegno 4 1/2 % della Banca centrale austriaca di credito fondiario, i lotti 3 1/2 %, 1. e 2. a emissione dell'Istituto di credito fondiario austriaco, (Boden-credit) lu obbligazioni 4 % con lotteria (vincita principale flor. 50.000) della Banca ipotecaria ungherese di Budapest, le lettere di pegno 4 % dello Stabilimento provinciale ipotecario dell'Austria inferiore al corso di giornata. 4-12

SVOJI K SVOJIM!

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

Franca Potočnika gostilna

„Andemo de Franz“ v ulici Ireneo se priporoča slavnemu občinstvu. Toči izborna vina in ima dobro kuhinjo. Cl.

Anton Počkaj,

na voglu ulice Ghega in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske poštne tiskalice. Cl.

Gostilna „Alla Vittoria“

Petra Muscheka, v ulici Sorgente (Via Torrente št. 30) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Prenočišča neverjetno v cenó. Cl.

Martin Krže,

Piazza S. Giovanni, št. 1, trgovina z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončenim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. itd. Cl.

Gostilna „Alla città di Graz“

Via Gep- pa št. 18 poleg kavarne „Universo“ priporoča se Slovencev v mestu in na deželi. — Točijo se izvrstna vina, in je izvrstna tudi kuhinja — Gostilna je odprta do polnoči. Z odličnim spoštovanjem **JAKOB KUMAR**

Pivarna Lavrenčič

via Rossetti (nasproti lekarni E. Leitenburg) priporočuje svoja izborna isterska vina častitim družinam po najnižji cenó 28 kr. liter v stanovanje postavljeno; naročila pod 28 litrov se ne sprejmejo. — Častitim gostom se priporoča tudi izvrstno pivo in izborna kuhinja ter dobra isterska kapljica.

Gostilna „Alla Città di Vienna“

Piazza Caserma št. 2. (zraven Tiskarne Dolenc) prodaja najboljša kraška in isterska vina I. kakovosti in graško pivo. Izborna kuhinja, prejemlje naročila tudi za kosila in večerje. Imenovana vina morejo dobiti tudi družine na dom, in sicer ne izpod 28 litrov, po nastopni cenó: Teran iz Auberja po 42 kr. in najboljša isterska vina po 28 kr. liter. — Za obila naročila se priporoča **Anton Brovedani.**

Nič več kašlja!

Balzamski petoralški prah ozdravi vsak kašelj, plučni in bronhijalni katar. Dobiva se v odlikovani lekarni. 33-104
PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg
Poštne pošiljatve izvršujejo se neutogoma.

Petronio & Madalena

(naslednika A. Pipana) na oglu Via Torrente in Ponte della Fabra, priporočata svojo trgovino z moko in raznimi domačimi pridelki, zlasti pa svoje bogato zalogo kolonijalnega blaga. Cene so neverjetno nizke, postrežba vestna in nagla.

Alojzij Suppanz

urar, Corso št. 39. 40-104
Prodaja in popravlja ure.

Za gg. tamburaše!

Skoraj popolnoma **nov „berde“** je na prodaj. — Kje? pove upravništvo „Edinosti“. 3-8

Oglas.

Usojam si naznaniti sl. občinstvu, da sem vnovič odprl **via Nuova št. 27** trgovino z manufakturnim blagom (prej **Ivan Milič**) ter da v istej prodajam **raznovrstno volneno blago**, kakor tudi **židane in volnene robce.**

Udani **M. MILIČ.**

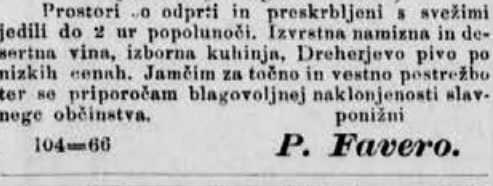
6-4

Gostilna s prenočišči „Alla Nuova Abbodanza“

Via Torrente št. 15. (poleg obokov Chiozza najosrednjega lega v Trstu.)

Prostori so odprti in preskrbljeni s svežimi jedili do 2 ur popoldne. Izvrstna namizna in desertna vina, izborna kuhinja, Dreherjevo pivo po nizkih cenah. Jamčim za točno in vestno postrežbo ter se priporočam blagovoljnij naklonjenosti slavnemu občinstvu. ponižni

104-66 **P. Favero.**

Zaradi ničvrednih ponarejanj naj se zahteva vsikdar

Tinct. capsici comp. (PAIN-EXPELLER)

z sidrom* in je odkloniti škatljice brez sidra kot nepristne.

104-66 **P. Favero.**

Izvršuje vsakovrstna tiskarska dela po cení.

KMETIJSKO BERILO za nadaljevalne tečaje ljudskih šol in gospodarjem v pouk.
Cena **znižana**, poprej mehko vezano 50, sedaj le **40** nč.; trdno vezano 10 nč. več; po pošti 5 nč. več.

„Filip“ in **„Antigona“** Tragediji. Provedel prof. Križman. Cena vsaki tragediji **20** nč., po pošti 2 kr. več.

Naročila sprejemlje ter se p. n. občinstvu priporoča:
TISKARNA DOLENC v Trstu
Piazza Caserma št. 2

VIZITNICE od 40 nč. naprej 100 kosov.

„LUDMILA“ Provedel Janke Loeban. — Cena **20** nč., po pošti 25. — po 2 nč. listi.

„SODNI OBRAZCI“ Sostavlil B. Thovec. — Cena **20** nč., po pošti 25. Tiskovine za cerkevne maticice: Status animarum. Liber baptizatorum. Liber defunctorum. Liber copulatorum. Tiskano vse na močnem papiru 9 nč. pola.

Postrežba brza in natančna. Tiskovine za sodnijo za bagatelarno in sumarno postopanje.